

Oltea ȘERBAN-PĂRĂU

Experimentul Bam

Vizionarea spectacolului *Elizaveta Bam* la Teatrul Bulandra, în regia lui Alexandru Tocilescu, mi-a produs pe lângă bucuria întâlnirii cu un discurs scenic mai deloc uzitat pe scenele noastre și pe aceea a unor întrebări legate de modul în care Irinel Anghel – creatoarea muzicii acestei „opere bufe” – a gândit din punct de vedere estetic și stilistic această bulversantă partitură.

Alcătuită, altminteri, „după toate regulile artei”, muzica textului suprarealist scris de Daniil Harms se relevă, mai ales după o oarecare perioadă scursă de la vizionarea piesei, ca un tot unitar, deși multitudinea de stiluri și aluzii cuprinsă în remarcabila colecție de citate nu crea premisele unei atari caracteristici. Cu toate acestea, asumându-și cu un discernământ estetic admirabil datele implicite ale spectacolului – de la kitsch-ul funciar al absurdului de situație, la limitările obiective impuse de posibilitățile vocale ale protagoniștilor... neprofesioniști în ale artei cântecului – Irinel Anghel a demonstrat că punctul ei de vedere asupra modului în care trebuie să se audă acest text suprarealist este unul... realist vizavi de pragul de așteptare al publicului. Rămânând în continuare un spectacol care naște pasiuni, această producție este în mod evident un eveniment datorat bucuriei de creație al celor ce l-au conceput, ca și al celor ce îl interpretează.

Puși în fața unei asemenea partituri, deloc accesibile, actorii au demonstrat un tip de eroism profesional pe care nu îl pot aprecia cu adevărat decât soliștii de operă. Crina Mureșan, Mihai Constantin, Virginia Mirea, Vlad Ivanov (cu certitudine, „eroul” vocal al spectacolului), Șerban Cella și Irina Petrescu au demonstrat înaintea de toate o mișcătoare mobilitate intelectuală și o disponibilitate față de schimbare asumată în acest fel doar de marile caractere.

Aceleași laude fără rezerve le merită și ansamblul *Pro Contemporania*, grup de muzicieni compus din Irinel Anghel, Andrei Kivu, Andrei Marcovici, Sorin Romanescu, Virgil Oprina, Constantin Ciornenchi și Cristian Bulgaru, precum și grupul vocal *Acoustic*. Și unii și ceilalți au dat – prin prestația lor – o veritabilă palmă pe obrazul conservatorismului profesional de care suferă majoritatea muzicienilor noștri. Liant între concepția regizorală a lui Alexandru Tocilescu și scenografia luxuriantă a lui Dragoș Buhagiar, muzica lui Irinel Anghel reprezintă demonstrația faptului că programul *Bulandra per musica*, dacă nu ar fi existat, atunci cu siguranță trebuia inventat. Acest proiect este, înțelegem, ambiția directorului Teatrului „Bulandra”, Alexandru Darie (pandant bine venit la programul dedicat dansului de la Teatrul Odeon), iar avergura acestui prim reper ne face să sperăm că nu se va opri aici. În mod evident, viitorul spectacolului scenic muzical se găsește undeva în zona unor performanțe actoricești sincretice, iar dacă în România a cere cântăreților să joace ca niște actori este deocamdată o utopie, se pare că a vedea actori care cântă pe scenă începe să fie un fenomen firesc. Iar atunci când vezi că zona estetică în care se pot aventura acești actori se lărgeste către muzica-experiment (ca să i dăm totuși un nume) optimismul în fața șanselor noastre de a ne apropia de ceea ce se întâmplă în lume în acest domeniu crește exponențial.